

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. VII.rendű felperes neve Ügyvédi Iroda által képviselt I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., VII.r., I.r. és II.r. felperesi beavatkozók által támogatott felpereseknek a dr. Kövesdi Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen közgyűlési határozatok megsemmisítése iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságon P.20.959/2007. számon indult és a Győri Ítéltábla 2009. február 11-én kelt Pf.IV.20.239/2008/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

Í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.239/2008/4. számú ítéletének a 6/2006. /V.08./ VK számú alperesi határozatot hatályon kívül helyező rendelkezését hatályon kívül helyezi, és ebben a részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, a jogerős ítélet további rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az államnak az adóhatóság külön felhívására 18.000 /Tizennyolcezer/ Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt további 18.000 /Tizennyolcezer/ Ft eljárási illetéket az állam viseli.

A perrel felmerült további költségeit mindegyik fél maga viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az alperesi víziközmű-társulat, 2006. május 8-án 18 órakor, az eredetileg összehívott közgyűlés határozatképtelensége miatt, megismételt közgyűlést tartott.

A jelenlévő társulati tagok 8 közgyűlési határozatot fogadtak el.

E határozatok közül az 5. számú határozattal a volt elnök, az V.r. felperes 1.000.000 Ft-os tiszteletdíjának megfizetésére vonatkozó javaslatot elutasították.

A 6. számú határozattal, érdekeltségi egységenként, 2006. június 30-ig 200.000 Ft megfizetésére vonatkozó tagi befizetési kötelezettséget állapítottak meg, régészeti feltárások pénzügyi fedezetének biztosítására. Kimondták, hogy késedelmes fizetés esetén az érintett tagot a törvényes késedelmi kamat megfizetése és a vele szembeni igény érvényesítés egyéb költségei - a postai illeték és jogi képviseleti költségek - is terhelik.

A 7. számú határozattal az O.-P. Közműépítő Közösségnek a tagjait terhelő, 2000. szeptember 27-én 100.000 Ft, 2004. szeptember 9-én 80.000 Ft, 2005. május 26-án 120.000 Ft, fizetési kötelezettségekből eredő, alperesre engedményezett követeléseinek elfogadásáról döntöttek. Kimondták, hogy a kötelezett tagoknak 2006. június 30-ig kell a tartozásaikat megfizetni vagy a víziközmű-társulat, vagy a közműépítő közösség részére. Előírták azt is, hogy a víziközmű-társulat köteles az engedményezett követelésekből eredő igényt a saját nevében érvényesíteni.

A felperesek a 2006. július 25-én benyújtott, 2006. szeptember 4-én pontosított keresetükben a perbeli közgyűlés valamennyi határozatának hatályon kívül helyezését kérték. Sérelmezték, hogy a közműépítő közösség és a víziközmű-társulat közgyűlésének megtartására együttesen került sor, annak ellenére, hogy a tagság összetétele nem azonos.

A 6. számú határozat tekintetében arra hivatkoztak, hogy a régészeti feltárások költségének ismerete nélkül került sor a fizetési kötelezettség megállapítására. Jogszabálysértőnek tartották a késedelmi kamat és az igényérvényesítési költségek viselésére kötelezést. Előadták, hogy az I-IV.r. és a VII.r. felperesek ingatlanait az ásatások nem érintik. Utóbb állították azt is, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. /a továbbiakban: Vgtv./ 35. § /1/ bekezdés a/ pontjában írtak miatt e költségek nem tekinthetők a társulat közfeladatának ellátásához kapcsolódó, illetve működési költségeknek. Kérelmet terjesztettek elő e határozat alapján a tagokat pénzfizetésre felszólító un. kivetési értesítő hatályon kívül helyezése iránt is, sérelmezve azok 90 napon túli kiküldését.

A 7. számú határozatot azért kérték hatályon kívül helyezni, mert álláspontjuk szerint az engedményezés jogszabálysértő, annak

folytán a követelés behajtása iránt az alperes társulat olyan tagokkal szemben is felléphet, akik az engedményező közműépítő közösségnek nem tagjai. Állították, hogy a Síp utcai telkek tulajdonosai az utcájuknak korábbi közművesítetttsége miatt nem kötelezhetők a közműépítési költségekből eredő, engedményezett követelés megfizetésére. Előadták azt is, hogy az engedményezésre a társulati tagokat terhelő tartozásoknak adók módjára történő behajthatósága miatt került sor.

A Vas Megyei Bíróság a felperesek által indított perhez egyesítette a dr. P. L. és társai által, szintén a perbeli közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezése iránt indított pert. Az egyesíteni rendelt per felperesei azonos okokra hivatkozással támadták a perbeli közgyűlési határozatokat. A 6. számú határozat tekintetében azonban előadták azt is, hogy az ásatási költségek a közútépítéssel és nem a víziközmű építésével összefüggésben merültek fel.

A Vas Megyei Bíróság bírónak elfogultsági kifogása miatt, a jogvita elbírálására kijelölt Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság az alperes és dr. P. L. és társai között - azok keresettől való elállására tekintettel - a pert utóbb megszüntette.

Az alperes a felperesek keresetének elutasítását kérte. Vitatta, hogy jogszabályi akadálya volt a közgyűlések együttes megtartásának. A 6. számú határozattal kapcsolatban azt adta elő, hogy az alperes a közfeladatainak teljesítését segítő tevékenységek ellátására is jogosult az alapszabálya értelmében. Állította, hogy a víziközművek létesítésével együtt műszakilag és gazdaságilag is indokolt egyéb, azzal összefüggő közműépítési munkálat elvégzése. Hivatkozott arra is, hogy a szennyvízelvezetést biztosító vízi létesítmények engedélyezésének feltétele volt az előzetes régészeti feltárások elvégzése. A társulat tagjainak többsége a fizetési kötelezettségét teljesítette. Az ásatásokkal kapcsolatos munkálatok befejeződtek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az 5. számú és a 7. számú közgyűlési határozatot hatályon kívül helyezte, a felperesek azt meghaladó keresetét elutasította.

Kimondta, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság a közgyűlés összehívása, illetve megtartása, a határozathozatal során eljárási jogszabálysértést, az 5. számú határozat kivételével nem észlelve, a többi támadott határozatot érdemben vizsgálta. A 6. számú határozat tekintetében kifejtette: a becsatolt szakhatósági állásfoglalás igazolja, hogy a régészeti feltárások költségei az alperes társulat közfeladatainak ellátásával kapcsolatos költségek, így a Vgtv. 34. § /5/ bekezdése értelmében azt a tagoknak érdekeltségi egységeik arányában viselniük kell. Fizetési kötelezettségük tagi hozzájárulás címén való megállapítása, a Vgtv. 41. § /1/ bekezdése szerint, nem jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság utalt az alperes alapszabályának a működési költségek fedezetének biztosítása céljából kiszabható tagi hozzájárulásra vonatkozó 26. pontjában foglaltakra is.

Kifejtette ugyanakkor azt az álláspontját, hogy az érdekeltségi hozzájárulás mértékét, összegszerűségét nem vizsgálhatta, arra hatásköre nem terjedt ki. Bírósági eljárás keretében ugyanis a víziközmű-társulat közgyűlésének határozata gazdasági-célszerűségi szempontból nem, kizárólag csak törvényességi szempontból vizsgálható. Rámutatott arra is, hogy a közgyűlési határozatok alapján kiküldött kivetési értesítőkben megjelölt fizetési kötelezettség külön per tárgya lehet, jelen perben nem vizsgálható.

Az alaki okból jogszabálysértő 5. számú határozat mellett, a 7. számú határozat hatályon kívül helyezését azért tartotta indokoltnak, mert az engedményezési megállapodást a közműépítő közösség és az alperes társulat között létre nem jöttnek tekintette, valamennyi szerződő fél jognyilatkozatának hiányában. Rámutatott: az alperes nem bizonyította, hogy az engedményező és az engedményes tagsága azonos, a szerződés létrejöttéhez szükséges egybehangzó nyilatkozatokat az érintettek mindannyian megtették. Az eltérő összetételű tagság miatt nem látott jogszabályi lehetőséget arra sem, hogy a közműépítő közösség tagjait terhelő fizetési kötelezettséget az alperes tagjaira előírják, őket a közösség javára befizetésre kötelezzék.

A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság, ítéletével, az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta. Hatályon kívül helyezte a 6. számú határozatot, a 7. számú határozatnak ugyanakkor kizárólag a tagokat az engedményezett követelés megfizetésére kötelező előírását helyezte hatályon kívül, e határozat egyéb rendelkezése tekintetében a keresetet elutasította.

Határozatának indokolásában kifejtette: a fellebbezésekben foglaltakra tekintettel kizárólag a 6. és a 7. számú határozatokkal kapcsolatos elsőfokú bírósági döntést vizsgálta. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helytállóan állapította meg, jogi álláspontjával azonban csak részben értett egyet.

Az érintett határozatok tekintetében a másodfokú bíróság sem észlelt alaki, eljárási jogszabálysértést. Azokat ezért tartalmilag, érdemben vizsgálta.

A 6. számú határozattal kapcsolatban az volt az álláspontja, hogy a Vgtv. 35. § /1/ bekezdésének a/ pontja és a 34. § /5/ bekezdésének, valamint a 41. § /1/ bekezdésének egybevetése alapján a régészeti ásatások költségeinek érdekeltségi hozzájárulás címén való megfizettetésének feltételei nem álltak fenn. A fellebbezési eljárás során a felperesek által becsatolt iratokból ugyanis azt állapította meg, hogy az ásatási költségek nem az alperes közfeladatainak ellátásával, a közműves vízellátást, szennyvízelvezetést szolgáló vízi létesítmények létrehozásával, illetve fejlesztésével merültek fel elsősorban. Azok jelentős részben az út- és a gázközmű-építéssel keletkeztek. Az alperes ennek ellenére a teljes költséget a tagjainak érdekeltségi hozzájárulásából kívánta biztosítani. A másodfokú bíróság azt hangsúlyozta, hogy a közművek egyidejű megépítése, a műszaki szükségszerűség sem teremt alapot arra, hogy az alperes a működésére kötelező jogszabályi kereteket túllépje. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben, a Vgtv. 41. § /3/ bekezdése alapján, az érdekeltségi hozzájárulás összegére is kiterjed a bírósági vizsgálati hatáskör. A kifejtettek miatt ezért a 6. számú határozat hatályon kívül helyezésére irányuló keresetnek helyt adott.

A 7. számú határozattal kapcsolatban hozott elsőfokú döntés részbeni megváltoztatását azzal indokolta, hogy az engedményezés elfogadásáról szóló nyilatkozatot, illetve annak alapján a követelésből eredő fizetési kötelezettség teljesítésének hatályosságára vonatkozó előírásokat nem tartotta jogszabálysértőnek. Az engedményezés elfogadására tekintettel ugyanis a teljesítési feltételek - kinek a részére lehet teljesíteni joghatályosan - meghatározására az alperest jogosultnak ismerte el.

Rámutatott: arra ugyanakkor már nem volt jogszabályi lehetőség, hogy a közműépítő közösség által 2000. szeptember 27-én és 2004.

szeptember 9-én kivetett hozzájárulási kötelezettségek az alperes tagjaira átháríthatók legyenek. Utalt rá, hogy e kötelezettségek alapját a korábban elvégzett beruházások költségei képezték. Az alperes pedig, amint azt a másodfokú bíróság a 6. számú határozatában is kifejtette, kizárólag a közfeladatainak ellátása érdekében szükséges pénzügyi feltételek biztosítása végett kötelezheti fizetésre tagjait érdekeltségi hozzájárulás címén. A korábbi közműépítési beruházások nem képezik az alperes közfeladatait. Az alperes az engedményezés alapján ezért kizárólag egyedi igény érvényesítéssel követelheti az érintett kötelezettektől a pénzt, függetlenül attól, hogy azok egyúttal az alperesi társulatnak is tagjai. A másodfokú bíróság a határozat jogszabálysértő jellegét amiatt is megállapította, hogy abból a kötelezettek személye, a követelés összege, tartalma nem tűnt ki.

A kivetési értesítők tekintetében hozott elsőfokú bírósági állásponttal egyetértett. Azok nem közgyűlési határozatok, egyedi felülvizsgálatukra a jelen jogvita keretei között nem látott jogi lehetőséget. Hangsúlyozta azonban, hogy a fizetési kötelezettséget előíró rendelkezések hatályon kívül helyezésével azok jogalapja is elveszik.

A jogerős ítélettel szemben az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Kérte a 6. számú határozat tekintetében a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, e részben az elsőfokú ítélet keresetet elutasító döntésének helybenhagyását. A 7. számú határozatra nézve a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet megváltoztatása, és e körben a felperesek keresetének elutasítása iránt terjesztett elő kérelmet.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős döntés sérti a Vgtv. 43. § /2/ bekezdését, a Pp. 3. § /1/ és /2/ bekezdését, a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. tv. /a továbbiakban: Köv.tv./ 22. §-át, 23. §-át, a Vgtv. 34-35. §-ait.

Előadta, hogy elkésletten - a megtámadásra előírt 30 napon túl - előterjesztett indokokra hivatkozással tartotta alaposnak a felperesek keresetét a másodfokú bíróság a 6. sz. határozat tekintetében. A keresetváltoztatás kizártsága miatt, az elkésletten előterjesztett érvelés - e költségek az út- és gázműépítéssel kapcsolatosak - már nem volt figyelembe vehető. Utalt arra is, hogy a beruházónak fel kell tárnia a régészeti lelőhelyeket előzetesen, a feltárási költségeket tervbe kell vennie a beruházási költségek között. Állította, hogy a vízhálózat kiépítése érdekében kellett az egyéb közműépítő munkálatokat elvégezni. Vitatta, hogy indokolt lenne a régészeti költségek megosztása az egyéb beruházási munkálatok költségeit viselők között. Bejelentette, hogy a megszünt

közműépítő közösség az alperesre engedményezte a jogait. Vitatta, hogy az alperes társulat közfeladataival kapcsolatos egyéb feladatokat nem láthat el.

A 7. számú határozat tekintetében azt adta elő, hogy a víziközművek létesítésével kapcsolatosan felmerült, engedményezett követeléseknek az alperesi társulati tagokkal szembeni érvényesíthetőségének nincs jogszabályi akadály.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban fenntartását indítványozták. Vitatták az alperes által állított jogszabálysértéseket. Előadták, hogy a dr. P. L. és társai által előterjesztett keresetet a saját előadásukként kérték figyelembe venni, a permegszüntetést megelőzően. Az érdekeltségi hozzájárulást előíró taggyűlési határozat megtámadására vonatkozó jogvesztő határidő hiányában vitatták azt is, hogy az utóbb előterjesztett indokaik alapján a keresetük nem volt vizsgálható. Hangsúlyozták, hogy csak 2006. szeptember 1-jén kapták kézhez a hiteles közgyűlési jegyzőkönyvet, ekkor volt módjuk a jogszabálysértések egyértelmű megjelölésére, keresetük alátámasztásaként. Állították azt is, hogy kereseti kérelmüket nem változtatták meg, kizárólag a hatályon kívül helyezés indokait bővítették. Hivatkoztak arra is, hogy a becsatolt iratokkal bizonyították, az út építésével összefüggésben merültek fel a megelőző régészeti feltárási költségek.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján, a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

Megállapította, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott a Vgtv. 43. § /2/ bekezdésének, illetve a Pp. 3. § /1/ - /2/ bekezdésének megsértésére. A felperesek által előterjesztett, 2006. szeptember 4-én érkezett keresetlevél pontosításában foglaltakra és arra tekintettel, hogy a támadott, 2006. május 8-i közgyűlési határozatokat a felperesek részére a Vgtv. 43. § /2/ bekezdésében előírtakkal szemben nem kézbesítették, a hiteles jegyzőkönyvet ők csak 2006. szeptemberében vehették kézhez, a 2006. szeptember 4-i pontosított keresetet elkésztettnek tekinteni nem lehet. Az alperes egyébként a 2008. február 20-án tartott tárgyaláson maga is akként nyilatkozott: nem vitatja, hogy a közgyűlési határozatok felülvizsgálata iránti per megindítására a jogszabályban előírt határidőben került sor. A Legfelsőbb Bíróság megállapította azt is, hogy az ítélet tábla a határidőben előterjesztett, és pontosított kereseti kérelemben írtak keretei között vizsgálta a támadott határozatok érvényességét. Az eljárás során meg nem engedett

keresetváltoztatás, elkésetten előterjesztett indokok mérlegelésére nem került sor.

Az alperes ugyanakkor alappal hivatkozott az érdekeltségi hozzájárulás megfizetésének feltételeiről szóló Vgtv. 34. § /5/ bekezdésének, illetve a víziközmű társulat közfeladatait részletező, a Vgtv. 35. § /1/ bekezdés a/ pontjának megsértésére. A Legfelsőbb Bíróság, az ítélető tábla álláspontjával ellentétben azt állapította meg, hogy az előzetes régészeti feltárások költségének fedezetére helye volt érdekeltségi egységek arányában, a társulási tagok hozzájárulás megfizetésére való kötelezésének. Mind a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2006. október 16-án kelt szakhatósági hozzájárulásából, mind a felperesek által, a fellebbezési eljárás során becsatolt iratokból ugyanis az tűnik ki, hogy az alperesi társulat közfeladatának teljesítéseként létrehozandó vízi létesítmények kiépítésének engedélyezési feltétele volt az előzetes régészeti feltárások elvégzése. Éppen a felperesek által mellékelte, a régészeti feltárásról szóló megállapodás igazolja, hogy a hatósági hozzájáruláshoz szükséges szerződést az alperes megkötötte. Az ásatási munkálatok teljes költsége 60.000.000 Ft. Az előlegként fizetendő 20.000.000 Ft fedezetére megállapított, a társulati tagokat terhelő hozzájárulás megfizetésére vonatkozó kötelezettség ezért nem túlzott. A 6. számú határozat, figyelemmel a Köv.tv. 22. § /2/ bekezdésében, illetve 23. § /1/ bekezdésében is írtakra, indokolt mértékű fizetési kötelezettséget tartalmaz. A 2005. május 8-i közgyűlési jegyzőkönyvből kitűnik az is, hogy az említett megállapodásban rögzített feltárással kapcsolatos költség tekintetében tárgyalások folytak, és az előzetes ajánlathoz képest, az alperesi társulatnak sikerült alacsonyabb vállalkozási díjban megállapodnia. E jegyzőkönyv tartalmazza azt is, hogy a 6. számú határozat meghozatalának időpontjában az ivóvíz ellátásával kapcsolatos tervdokumentáció és az érvényes vízjogi létesítési engedély állt csak rendelkezésre. Az út, a járda és a parkoló tekintetében tervdokumentáció ekkor még nem készült. Tévesen következtetett ezért az ítélető tábla arra is, hogy a rendelkezésre álló iratokból nem állapítható meg, hogy az előzetes régészeti feltárási költségek az alperes társulat működésével összefüggésben keletkeztek. A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettek alapján, a jogszabályoknak megfelelő 6. számú közgyűlési határozatot hatályon kívül helyező jogerős döntést hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp. 275. § /4/ bekezdésének alkalmazásával.

A Legfelsőbb Bíróság a 7. számú határozat tekintetében hozott jogerős döntéssel ugyanakkor egyetértett. Az ítélető tábla jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy nem volt akadálya az

engedményezett követelések közgyűlési határozattal történő elfogadásának, e követelések alapján teljesítésre kötelezett tagok részére olyan nyilatkozat megtételének, miszerint az engedményezés ellenére mind az engedményező, mind az engedményes részére joghatályosan lehet teljesíteni.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett azzal is, hogy a közműépítő közösség által elvégeztetett munkálatok költségei - mivel azok ellentétben a perbeli előzetes régészeti feltárási költségekkel nem az alperesi társulat közfeladatának teljesítésével összefüggésben merültek fel közvetlenül - társulati tagi hozzájárulásként nem követelhetők. A Legfelsőbb Bíróság ezért a 7. számú határozat részbeni hatályon kívül helyezését tartalmazó jogerős ítéleti rendelkezést a Pp. 275. § /3/ bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A peres felek a felülvizsgálati eljárás során azonos mértékben lettek pernyertesek, illetve pervesztesek. A Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § /1/ bekezdése szerint ezért a költségeiket maguk viselik.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4. § /1/ bekezdése, illetve 5. § /1/ bekezdés g/ pontja alapján a személyes illetékmentes alperes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárás illetékének felét a felperesek kötelesek egyetemlegesen megfizetni, míg másik felét az állam viseli.

Budapest, 2009. október 5.

Dr. Bodor Mária sk. a tanács elnöke
Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. előadó-bíró
Dr. Csőke Andrea sk. bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági írnok